

DOPORUČENÍ PRO PSANÍ SEMINÁRNÍCH, BAKALÁŘSKÝCH A DIPLOMOVÝCH PRACÍ

Bakalářské a diplomové práce k obhajobě se odevzdávají pouze elektronicky v SIS.

Uvedená doporučení pro formální úpravu prací konzultujte na seminářích k bakalářské práci, odborných seminářích a s vedoucím práce.

Důležité je, aby formální úprava (včetně citačního vzoru) byla v celé práci jednotná.

Text práce by měl být napsán ve fontu Times New Roman, velikost 12 (případně Arial nebo Calibri, velikost 11), řádkování 1,5. Text by měl být dělen do kapitol a dále do tematicky ucelených odstavců, které je možno oddělit odsazením prvního řádku, případně volným řádkem. První odstavec v kapitole se neodsazuje. Doporučuje se text rozdělit do přibližně 2–3 odstavců na 1 stranu.

Titulní strana

Každá seminární, bakalářská a diplomová práce musí mít titulní stranu.

U bakalářské a diplomové práce je požadována titulní strana v podobě uvedené v „Opatření děkana č. 13/2023“, jež je k nahlédnutí na fakultním webu:

(Vzor titulní strany závěrečné práce, <https://natur.cuni.cz/studenti/bakalarske-a-navazujici-magisterske-studium/zaverecne-prace-obhajoby-a-statni-zkousky>)

Pozornost je třeba věnovat zejména názvu univerzity (Univerzita Karlova – bez dodatku v Praze), přesnému názvu studijního programu – tyto dva údaje patří mezi nejčastější nedostatky.

Prohlášení

Za titulní stranou bakalářské a diplomové práce následuje závazné prohlášení opatřené aktuálním datem (nejpozději datem odevzdání práce). **Prohlášení se nepodepisuje – autorizuje se odevzdáním práce do SIS.**

Základní znění prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracoval/a samostatně a že jsem uvedl/a všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne

Jméno a příjmení

Pokud byla při psaní závěrečné práce použita umělá inteligence (AI) a technologie podporované AI, je nutné dodržet tato pravidla:

- tyto technologie lze použít pouze ke zlepšení čitelnosti a jazyka, nikoli k nahrazení klíčových úkolů výzkumníků, jako je interpretace dat nebo vyvozování vědeckých závěrů;
- použití AI a technologií podporovaných AI je nutné uvést v prohlášení studenta dle odst. 2.

(Podrobnosti k využití AI jsou uvedeny na adrese <https://ai.cuni.cz/>.)

Abstrakt

Bakalářská a diplomová práce musí obsahovat abstrakt a klíčová slova v českém a anglickém jazyce (klíčová slova v počtu cca 4–6). Abstrakt by měl být zařazený před obsahem. U bakalářské práce by abstrakt a klíčová slova v obou jazycích dohromady neměly přesáhnout rozsah 1 strany. U diplomové práce se doporučuje rozsah maximálně 1 strany pro český abstrakt a klíčová slova a 1 strany pro anglickou verzi.

Obsah

U rozsáhlejších seminárních prací a u všech bakalářských a diplomových prací musí být na samostatném listě (listech) uvedený kompletní obsah práce se stránkováním jednotlivých kapitol a podkapitol.

Práce by měla být vhodně strukturována do kapitol a podkapitol, které ohraničují ucelené části. Názvy kapitol a podkapitol se pro přehlednost doporučuje očíslovat, vhodné je používat maximálně tři úrovně číslování (1.1.1). Názvy kapitol a podkapitol by měly být od samotného textu odděleny jedním volným řádkem, případně také odlišným formátováním písma (např. tučně).

Za obsahem se uvádí seznam tabulek, grafů, obrázků, map, použitých zkratk a příloh, v oddělených seznamech (např. Seznam obrázků; Seznam map; Seznam použitých zkratk apod.).

Úvod

Každá seminární, bakalářská i diplomová práce musí obsahovat úvod a závěr. V úvodu práce by měl být definován studovaný problém, zařazen do širšího společenského a vědeckého kontextu, uveden cíl práce (případně formulovány výzkumné otázky, resp. pracovní hypotézy) a stručně popsány použité metody. Na závěr úvodu je vhodné přehledně a stručně představit strukturu práce.

Vlastní text práce

Vlastní text práce by měl mít tři základní části: teoretické zarámování, použité metody a zdroje dat a vlastní empirickou/analytickou část.

První část textu by neměla opomenout definování základních pojmů, zařazení tématu práce do širšího věcného, společenského a teoretického kontextu, zarámování problému v rámci vhodných teorií a přístupů a přehled dosavadních znalostí a výzkumů daného problému v českém i celosvětovém kontextu. Diskuze dostupné literatury týkající se daného tématu musí být doplněna vlastní kritickou analýzou, přičemž převzaté a vlastní poznatky musí být srozumitelně odlišeny. Z této části by jasně a srozumitelně měly vycházet hypotézy a cíle práce.

Součástí vlastního textu práce by v druhé části měla být diskuze relevantních, používaných a uplatněných metod vlastního výzkumu s vhodnými argumenty pro zvolení konkrétní metody práce.

Empirická/analytická část vlastního textu práce by měla obsahovat podrobné vysvětlení procesu analýzy, objasnění jejích výsledků, jejich diskuzi a zařazení do celkového kontextu relevantního teoreticko-metodologického základu představeného v první části vlastního textu práce.

Závěr

V závěru práce je vhodné zopakovat její cíle, případně otázky a hypotézy, a nastínit, zda a jakým způsobem byly cíle práce naplněny, případně se vyjádřit ke vhodnosti zvolených metod a objasnit, jakým způsobem práce obohacuje dosavadní teoreticko-metodologické vědění. Součástí závěru by mělo být také nastínění možných dalších směrů studia sledované problematiky.

Seznam literatury a zdrojů

Každá seminární, bakalářská a diplomová práce musí obsahovat citace odkazující na odbornou literaturu a zdroje, jejichž seznam se vždy uvádí na konci práce (formální náležitosti citací a seznamu literatury a zdrojů viz níže).

Tabulky, grafy a obrázky

Všechny tabulky, grafy, obrázky, mapy a přílohy musí být očíslovány (příčemž každé se čísluje zvlášť, např. Tabulka 1, Graf 1, Mapa 1, Tabulka 2...), opatřeny názvem (název a číslo se uvádí nad daným prvkem) a zdrojem (pod daným prvkem).

Název by měl obsahovat popis jevu zobrazeného v daném prvku, místo/území/územní jednotku a datum nebo vročení (tedy odpovídat na otázky co/kdo, kde, kdy).

Na všechny tabulky, grafy, obrázky, mapy a přílohy je nutné přímo odkazovat v textu (diskutovat, dále analyzovat jejich obsah), jinak není relevantní je do práce zařazovat.

U všech převzatých tabulek, grafů, obrázků, map, příloh atd. je nutné uvést zdroj ve správné formě podle citačního vzoru. Zdroj je nutné uvést také pro údaje, které jsou převzaty a zpracovány v tabulce či grafu vlastní výroby. Autorské fotografie, tabulky, grafy či mapy obsahující výsledky vlastního výzkumu apod. by měly být označeny jako autorská práce stejným způsobem, jako se uvádí zdroj (např. slovy „fotografie autora/ky“). U map je nutné uvést také zdroj mapových podkladů. U tabulek, grafů, map apod. mohou být pod zdrojem uvedeny i vysvětlivky či poznámky (řádně označeny slovem Poznámka či Vysvětlivky)

Rozsah a formální stránka práce

Rozsah textu studentských prací (tj. počet stran včetně seznamu literatury a zdrojů, bez započtení abstraktu, obsahu a příloh) by se měl pohybovat v rozmezí 5–10 normostran u seminárních, 30–50 normostran u bakalářských a 60–100 normostran u diplomových prací (1 normostrana je cca 1800 znaků včetně mezer). Práce by měla být stránková od titulní strany, na které se číslo strany neuvádí (následující strana bude číslována číslem 2). Strany příloh se nečíslijí.

Doplňující informace či vysvětlení je možné uvést do poznámek pod čarou, poznámky pod čarou je ovšem vhodné omezit na minimum.

Při prvním použití zkratky je nezbytné uvést plné znění a za něj do závorky zkratku, v následujícím textu je již možné uvádět pouze zkratku. V případě většího množství zkratek je vhodné sestavit jejich vlastní seznam a umístit ho za obsah a seznam tabulek, grafů atd.

V práci je nezbytné vyvarovat se pravopisných chyb, stylistických nedostatků a překlepů. Větší množství pravopisných chyb a překlepů povede ke snížení hodnocení práce, případně může vést i k nepřijetí práce k obhajobě. Práce nebude přijata k obhajobě ani pokud bude obsahovat hrubé formální nedostatky (nesprávná podoba titulní strany, chybějící nebo nedostatečný abstrakt či obsah, nedodržení rozsahu, nepřehledné označení kapitol, nerozdělení práce do odstavců aj.).

Citační vzor a seznam literatury

V každé seminární, bakalářské i diplomové práci je nezbytné řádně citovat. V případě, že práce bude obsahovat převzaté pasáže, myšlenky či data, která nebudou řádně citována, a na která nebude odkazováno v seznamu literatury a zdrojů, práce nebude přijata k obhajobě. Takové jednání bude považováno za velmi hrubé porušení akademické etiky a budou z něj vyvozeny patřičné důsledky.

Na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje se využívá citační vzor a podoba seznamu literatury a zdrojů platný pro časopisy:

Geografie, viz <https://geografie.cz/for-authors.html>

Geografické rozhledy, viz <https://www.geograficke-rozhledy.cz/pokyny-pro-autory>

Důraz je kladen na to, aby všechny citace a kompletní seznam literatury a zdrojů měly jednotnou podobu.

V případě opisu části věty, celé věty či celé pasáže textu (přímé citace se ovšem doporučuje používat pouze v menším rozsahu) musí být přímá citace uvedena v uvozovkách a za ní zařazen odkaz na literaturu/zdroj (příjmení autora a rok publikace) včetně strany, odkud byla citace převzata.

Příklad: Hampl (1996, s. 13) tvrdí, že „vědecké poznání směřuje k vytváření teoretických systémů“.

V případě odkazu na obecnou myšlenku převzatou z jiného díla se rovněž uvádí odkaz na příslušnou literaturu/zdroj (příjmení autora a rok publikace). Nepřímá citace (nedoslovná, parafrázovaná) není v uvozovkách a uvádí se bez čísla stránky.

Příklad: Jedním z významných jevů současného regionálního rozvoje v ČR je narůstající koncentrace progresivních výrobních služeb do největších center osídlení (Blažek 1996).

Pokud zdroj nelze citovat uvedením příjmení autora, uvádí se zkrácený název textu/zdroje/dat a rok vydání.

Příklad: (Sčítání lidu, domů a bytů 2011).

V případě uvedení odkazu na zdroj s více autory se jména autorů uvádějí v pořadí, tak jak je uvedeno v daném zdroji, oddělena čárkou (Hampl, Gardavský, Kühnl 1987). Více různých zdrojů v jednom místě se odděluje středníkem, zdroje se řadí podle roku publikace od nejstarších po nejmladší (Hampl, Ježek, Kühnl 1978; Hampl, Gardavský, Kühnl 1987; Hampl, Müller 1996; Hampl 2005).

Seznam literatury a zdrojů musí být uveden na konci každé seminární, bakalářské a diplomové práce.

V seznamu musí být uvedeny všechny v práci citované texty a zdroje (včetně zdrojů obrázků, map, příloh aj.), zároveň nesmí seznam obsahovat žádné texty ani zdroje, na které není v práci odkazováno. Seznam je možné rozdělit na seznam literatury (odborných článků, knih, kapitol a jiných textových pramenů) a zdrojů (statistických dat, mapových podkladů aj.).

Texty a zdroje jsou v seznamu řazeny abecedně podle příjmení autorů, v případě více zdrojů od stejného autora sestupně podle roku vydání. Jde-li o práce jednoho autora vydané v jednom roce, řadí se abecedně podle prvního slova názvu práce a u roku se označí písmeny a, b, c atd. (např. Jeleček 1996a).